

cap. 10. in fit: Notatam in his, rapacissimam & famelicam semper alitem, nihil esculenti rapere unquam ex funerum ferculis, nec Olympia ex ara. Dalecamp. hic testem etiam signat Aristotelem. Denique hujusmodi in coelum ascensionem, alij referunt in Milvij pernicitatem; quia ceteris praepetibus, ille attulit Jovi annulum pretiosum ex ejus digito elapsum. Ad Joann. Stoflerinum. De alijs stellationibus proprio loco dicemus.

11 Apud Aegyptios Mensis hic dicitur Porta Solis, Porta Suprema Mentis, & Anima Mundi, quam describit graphicè Tabula Bembina. Ejus emunctæ naris Interpres subtilissimus Kircher. Tom. 3. Oedip. Syntagm. 1. cap. 5. cuncta aptat naturæ orbis in mundo cœlesti & elementari per varias imagines masculinas & foemininas; ita ut accipiendo virtutem à Numine, & motum ab Intelligentijs, sint foeminae; ac inferioribus conferendo, sint viriles. Hæc enim harmonia antiheonia, sive consono-diffona, exprimitur ad unguem sub Isidis imagine, de qua fuse egimus, 7. Januar. 16. Haud placet Mythologia, nisi in exaltationem Solis à Capricorno, in quo porta Deorum, usque in Cancrum, in quo hominum porta, ut observat Macrob. 1. de Somnio Scip. cap. 12. Quinimò ex principijs ipsius Kircherij, docentis d. Tom. 2. p. 2. Class. 7. cap. 6. ex naente Aegyptiorum, portam Solis esse in Ariete, quod Signum vocat Regnum Ammonis, in quo sedet pulcherrima Isis cum flagello & Cruce anata, tanquam amuletum adversitatis in Typhona. Residet enim hæc figura inter sex signa cœlestia præ se ferens quid in his felicitatis mortalibus conferat; sicut apud Persas Numen Mithra (qui Sol, ut suo loc. videbimus) uti ipse ait loc. cit. Divis. 2. Mens. Isac. sedebat medius inter sex Numina; quod ab Aegyptijs didicerunt. Iterat in Obelisc. Pamphil. lib. 2. cap. 10. Hinc Solem, sub nomine Proserpinæ (ut notat Natal. Com. 3. Mytholog. cap. 16. Gyrald. Syntagm. 6. & Claudian. de ejus rapt. lib. 3.) fictum sex mensibus esse cum Cerere super orbem, totidemque cum Plutone sub orbem; quoniam dum nobis accedit, in fructus & commoda vitæ proficit: ideoque in Ariete ejus collocatur thronus, tanquam in statione; respondetque sex mensibus, quibus Sol mira in terris operatur. Huic aptatur figura Hermanubis ab Aegyptijs, de cujus imagine & festo. agemus 21. Jan. 1. Verum Mensis hujus apud eosdem imago, quasi stationis Mendesiæ arcana Mens, fuit Virgo habitu foemineo, ubere turgido, sinistra demissa, in cujus extremis Crucis signum, atque in dextra sceptrum cum flore loti, sicut in capite tutulus cum sacro nigro velo. Ita in Bembin. tabul. Isac. & Georg. Hervvart. in Thesaur. Hieroglyph. Mythologiam videtis in Kircher. d. Hieroglyphicè igitur signabatur in vase liquore pleno & ariete, igne armato, bifida flammâ erumpente è vertice: quapropter, ut ait Rabb. Jehuda fol. 469. Aegyptij adorabant Signum Arietis igne armatum. Idem Rabb. Rambam p. 3. cap. 46. Morenbuchim: alijque cit. num. 4.

12 Apud Latinos Martius pingebatur imagine pueri flores decerpentis, & spargentis super faciem telluris. Dicitur Martius à Marte, patre Romuli, cui filius Mensen sacravit; & à quo annum incipere decrevit.

Ovid. A te principium Romano ducimus anno: Primus de patrio nomine Mensis erit.

Ovid. 3. Fastor. à v. 75. quem sequitur Isidor. 5. Origin. cap. 31. Econtra Censorinus de Die Natal. §. 22. Martium dictum putat à gente Martia, scilicet bellicosa, quæ Romana dicta à Romulo. Quicquid sit, non magni refert.

Cinctum pelle lupa promptum est cognoscere menssem: Mars olli nomen, Mars dedit exuvias.

Auson. Tempus ver, hædus petulans, & garrula hirundo Indicat, & sinus lactis, & herba virens.

Constat 31. diebus, quorum

DIES PRIMUS.

1 Secundus Decanus, & undecimus gradus Piscium, cujus Facies Jupiter: quæ Facies est æstimationis sui de rebus magnis & altis. Imago, Vir ambulans super nubes. Abenragel. Ephorus, apud Aegyptios Numen, Sourut: Kircher. Gradu in hoc sine fastigium, Signique culmen: cuius influxus ita describit Jovian. Pontan. 3. Uran. Cuique de medio squamosis culmine nantes

Pontan. Alludent caudis, illum sua flumina noscent, Vicinaque urbes pelago, censumque alienis Qui paret ex opibus, multa & patrimoniam gaza Dives agri, dives pecoris, neque finibus unis Qui serat; ut duplici etiam dominetur in aula Imperitans, geminasque potens dominetur in urbes.

Sphærarum descriptio varia est. Dimidium Fluminis, & alterum dimidium Ingeniculi: Sphæ. Perfic. Mulier formosa, alba, sedens in navi in mare, cupiens exire in siccum: Sphæ. Indic. Addit Albumasar: Mulier vultu venusta, corpore candida, mari navigans, pectori puppi adstricto, cum ea cognati ejus & noti, ipsa portum desiderans. Cauda Virse Minoris, Manus Casiopeje, humerus Andromeda, caput mulieris sociata cum Equo, posteriora Pistricis. Fœmina cum norma in dextra, sinistra idolum, habens pro pedibus caudam piscis: Sphæ. Agypt. Vir cum baculo incedens: Sphæ. Arab. Mulieris caput sociata cum Equo, est caput Medusæ: ab Arabibus & Hebræis dicitur Caput diaboli, de quo diximus Isagog. Mens. n. 5. dicemusque in Novemb. n. 19. & 26. Ptol. in Centiloq. sentent. 73. (hicque Pontan, qui illustrat judicium) inquit: Sol ubi repertus fuerit cum capite Gorgonis, si nec aspiciatur à benefica stella, neque benefica octavo loco præest, dominusque conditionarij luminaris Marti opponitur, aut eum à quadrangulo percutit; ei qui natus est, caput truncabitur. Sin copulatio à Geminis, aut à Piscibus fuerit; manus aut pedes ejus amputabuntur: quod si Luna culminaverit, corpus ejus sauciabitur. Idem & Aëtius, Auster & Africus flant. Diem Dariothus numerat inter puteales. Vindemiator apparet: Coluntin. K. A. In sententia Riccioli in Almages. ante Christ. nativitatem ann. 174. Lunæ deliquium.

Medusa. Ptolom. 2 Neomenia & initium Anni sacri inter Hebræos. Ortus Noe signatur à nonnullis, apud Torniel. Annal. ætat. 2. ann. 1. n. 3. Sexcentesimo anno vitæ ejus imminutæ sunt aquæ cataclysmi super terram, hujusque siccata superficies: tuncque Noë hac die aperuit fenestram Arce. Genes. 8. 13. Ortus Abrahæ signatur à Torniel. in Tabul. inchoante ann. 2039. Vid. 19. Decembr. n. 1. Instruit Dominus Moysem & Aaron de ritu agni sacrificandi, ut die decimo preparatur à multitudine filiorum Israël. Elias Levita in Thesbi: fitque in Agypto quinta plaga per pestem animalium. Perer. in Exod. 9. 6. Anno circiter secundo ab exitu erigi-

tur à Moysse sacrum Tabernaculum, juxta exemplar, quod illi in monte monstratum, ad unguem perfectum. Exod. 40. 15. Intulit Moyses in illud Arcam cum legis tabulis, mensam, candelabrum, altare thymiamatis & holocaustorum cum vase aëneo in lavacrum, totumque consecravit: nubefque tunc gloriæ in illud descendit, operiens Tabernaculi ambitum: quæ quidem deinceps non defuit interdium ceu nubes, noctuque fulgens ignis adinstar, illuminans castra. Non movebatur, nisi in populi profectionem; tunc enim nube præcedente, subsequebantur ordine præfinito Israëlitas; rursumque subsistente, manebant. Exod. 40. à 32. & Numer. 9. à 15. Genebr. Ann. 2671. & Adrichom. Ann. 2454. Eodem die & anno cœpit consecratio Aaronis & filiorum ejus in Tabernaculi ministerium: per septem continuos dies post Tabernaculi consecrationem, intra illud manserunt: Levit. 8. 33. Ibi fuerunt vestibus sacerdotilibus filij Aaron, hicque in vestitu gloriæ. Ibid. à v. 6. Victimæ ab illo non sunt oblatae, sed à Moysse, quousque impleteretur consecrationis tempus, indictæ die octavo; tuncque Aaron cœpit munere fungi. v. 33. & cap. 9. 1. Eodem die etiam cœpit oblatio Principum tribuum filiorum Israël in dedicatione Altaris & Tabernaculi ministeria. Numer. 7. à v. 1. Prima die obtulit oblationem suam Nabasson filius Aminadab de tribu Juda: fueruntque in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclorum, phiala argentea habens septuaginta siclos juxta pondus Sanctuarij; urrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum (id est, naviculam incensi) ex decem siclis aureis, plenum incenso: bovem de armento, arietem & agnum ammiculum in holocaustum, hircumque pro peccato: & in sacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos ammiculos quinque. Ibid. à v. 12. Joseph. 3. Antiq. cap. 5. & Adrich. Ann. 2454. Semper Rabb. nugæ ingerent: quasi parva essent hæc, fingit Rabb. Salomon perfectam Tabernaculi erectionem fuisse die octavo: extunc enim permansit, quippe quotidie per septem primos dies erigebatur, & demoliebatur Tabernaculum. Ingeniosè prorsum, si Dijs placet! Refutat hic Abulens.

3 A Josepho signatur hodie mors Mariæ sororis Moylis & Aaronis, de qua die 10. Vide Prolog. §. 2. n. 2. Item in exitu quadragesimi anni ab exitu Agypti mors Moylis, Reufner. Vide, 7. Februar. 2. Hæc etiam die post 22. à Moylis obitu, misit Jo-

Et oblatio Principum Tribuum. Mors Mariæ sororis Moylis. Exploratores in Jericho.

Erectio Tabernaculi & consecratio. Columna nubis. Initiatio Aaronis & filiorum ejus in sacerdotibus.

Et oblatio Principum Tribuum.

Mors Mariæ sororis Moylis.

Exploratores in Jericho.

sue exploratores in Jericho. Abulens. in Josue 2. quasi. 8. & 9. Malsius signat die 3. vel 7. Abulensem sequitur Adrichom. Ann. 1493. eodemque die monuisse populum, astruit, preparare cibaria in diem tertium pro Jordanis transitu, ac Rubenitas Gaditas; & Manasitas ex dimidia tribu, praeedere armatos, simulque millos exploratores in Jericho, susceptos fuisse à Rahab, &c. Josue 2. à 2. Hos exploratores fuisse Cenez & Seentamiam, filios Caleb, refert Philo Biblius, in Antiq. (Rab. Jose signat hodie, ex eoque etiam refert Petr. Cunaus 3. de Republ. Hebraor. cap. 4. stationem Solis in caelo ad praeces ac imperium Josue; quod difficile, nisi intelligant in anno sequenti, 41. ab exitu Aegypti: falluntur sanè, uti dicemus, 27. April.) Distinctus profectò est ordo gestorum in hoc tempore apud Hebraeos, ac apud Expositores libri Josue. Afferunt illi, mortuum Moysen 7. Febr. triginta transactis diebus luctus, promulgationem factam à Josue de pertransendo Jordane die 10. Quinta retro die jam miserat exploratores à Serim in Jericho: octavo die reversi sunt exploratores, nono que ventum est in Jordanis ripam, ac demum decimo totus Israël sicco pede transivit Jordanem: die 11. circumcisi sunt omnes masculi, qui per 40. ann. in deserto nati sunt: die 14. celebrarunt pascha: 15. defecit Manna: 21. qui erat septimus Azymorum, eversa est Jericho. Ita Hebraei, nec sine fulcro, rationalique computu. At aptior ordo temporis videtur (sed non Abulensi & quò sup. & in cap. 4. Josue, quasi. 2.) Serario lib. 2. in 2. Josue, quasi. 5. & Alapid. in cap. 3. v. 1. cogitantibus mortem Moysis sub diem tertiam Februarij: inde post 30. dies Moysis luctum: sub diem 3. Martij, Josue mississe exploratores in Jericho, reversosque ad vespertam diei sexti: diluculo diei septimi castra movisse ad Jordanem, & praecipisse preparari cibos usque in triduum; ita ut die 10. fieret transitus Jordanis. Unusquisque in suo sensu abundat. Signabimus sensum nostrum suis locis.

Josue flare fecit Solem.

Abulens.

Abulens.

Ezechias mundat templi vestibulum.

Nova Sanctuario ex-piatio.

4 Coeperunt Sacerdotes & Levitè mundare vestibulum domus Dei (ludibrio habitæ, pollutæ, ac demum clausæ per impiissimum Achaz) tempore Ezechiae, filij ejus. 2. Paralip. 29. 17. Eodem die praecipuum de expiando Sanctuario, per vitulum immaculatum. Ezech. 45. 18. Ritus, v. 19. etiamque prophetia de dominatione Aegypti tradendæ Nabuchodonosori à Domino, eò quod expugnaverit atque vastaverit Ty-

rum, obediens Deo praecipienti. Ibid. cap. 29. 17. Sicut eodem die pridem retrò 16. annis, destructionem praedixerat Tyri. Ibid. cap. 26. à 1. Vide 1. Jun. n. 3. Hoc etiam die coeperunt ascendere in Jerusalem de Babylone filij captivitatis. 1. Esdr. 7. 9. & Joseph. 11. Antiq. cap. 4. subdens: Genialiter viam emeticabantur hilares, personantibus omnia tibijs, & cymbalis perstreptentibus, prosequente per lusum ac letitiam & reliqua Judaeorum multitudine. Sub dubio sanè, an intelligendum de prima remissione sub Cyro, an de secunda sub Dario Histaspis. Adrichom. Ann. 3444. Arbitror, facultatem concessam Zorobabel hac die, ut dicitur, 3. Esdr. 5. 6. sub Dario: regressionem verò de qua 1. Esdr. 7. 9. sub neutro fuisse; sed sub Artaxerxe anno septimo. Ibid. v. 7. Unde diversæ remigrationes fuere. Prima sub Cyro, 1. Esdr. 1. 3. Secunda sub Dario Histaspis: ibid. 6. à 1. Tertia sub Artaxerxe, anno septimo: loc. cit. Quarta sub eodem, anno regni vigesimo: 2. Esdr. 1. à 1. Vide 21. Febr. n. 2. & 28. Decembr. à n. 4. Tempus in transmigratione ad patriam insumptum, etiam signavimus, 23. Febr. à n. 10. & profectiois modum. Ibid. Certum, hac in die fuisse remigrationem populi cum Esdra, ut dicitur lib. 1. 7. à v. 9. Post duos annos à reditu è Babylone, eodem die consummata est recensio virorum Israëlitarum, qui duxerant uxores alienigenas, quæ coeperat 1. Decembr. 1. Esdr. 10. à 16. Hæc prima recensio & expulsio facta per Esdram: secunda verò per Nehemiam. Vide 24. Septembr. n. 6. Hoc quoque die contigit visio Mardochei de tribulatione populi captivi, de insidijs janitorum regiae Assueri, de prosternendo Amanò, ac de exaltatione Esther. cap. 11. à v. 2. & Leonard. Mar. in κ. Vide pridie, n. 4. Post 11. annos consultatio Aman per sortes. 28. Febr. à n. 7.

Hebraeorum reditus in patriam.

Mors filiorum Aaron.

5 Cum Hebraei perperam primùm diem dedicationis Tabernaculi & oblationum principum signent, ut vidimus, 23. Februarij. 2. hoc die qui octavus, astruunt mortem duorum filiorum Aaron, Nadab scilicet & Abiu; quos sequuntur Genebr. Leonard. Mar. & Scaliger. extuncque pro eis institutum fuit quotannis jejunium. Idem in κ. ex Seder-Ol. cap. 7. licet falsò, uti dicitur die 8. Hinc ibid. addunt Rabbini: Primus dies orbis conditi, primus fuit dies oblationis Principum: primus, quo insedit divina majestas Israelitico populo: primus, quo prohibita est idolorum ara: primus, quo institutum sacerdotium: primus, quo benedictus populus: primus solemnium sacerdotum, primus mensium, primus immolarum ho-

stia-

stiarum ad Septentrionem (Bellè quidem!) primus, quo sacra mandata sunt: primus quo ignis calidus descendit. Hoc die juxta Alapid. in Chronotax. n. 11. & Epiphan. Hæres. 51. legatos miserunt Judæi ad Joannem, an ipse esset Messias: quod quidem negavit, asseverans tantum esse vocem clamantis in deserto. Joann. 1. à 19. Anno sequenti intrans Christus in Synagoga Capernaum, daemonicum liberavit ab hoste, & socrum Petri à febris; multosque alios languentes curavit. Idem ibid. n. 16. Anno 33. Adducuntur ad eum parvuli, ut ab illo benedicerentur, quos blandè mulcebat; simulque docuit divitem semitam perfectioni, elargitione bonorum in pauperes; sed recedit tristis dives, audiens documentum. Castell. ex Marc. 10. 13.

Christi gestus.

Ignis novus in ara Vestæ.

custoditus à Vestalibus.

Ovid.

caene familiares.

Matronalia & Saturnalia seu Matronarum.

6 Romæ dies Aegyptiacus. Gyrald. Eò quò olim mensis iste anni principium instituto Romuli; ejus Kalendæ percelebres fuere, in quibus praecipuum munus, ignem novum in ara Vestæ accendere & elicere è lauro. Stuck de Sacrific. cap. 175. Hujus etiam die prima ignem novum Vestæ aris accendebant; ut incipiente anno, cura denuò servati donati ignis inciperet. Hæc cura credita Virginibus Vestalibus. Si enim extingui contigisset, maximum malum Romanis portendebatur: & ea virgo cujus culpa evenisset, à Pontifice acriter verberabatur: tunc ex ligno felici contrito vehementer, donec conciperet ignem, suscepta flamma, ex qua ignis sacer deportatus cribro aëro in aedem Vestæ. Chartar. in Magna-Matre, fol. 148. Stuck. cap. 173. Just. Lips. de Vestæ & Vestalib. cap. 8. Gyrald. in Pythag. Enigm. 7. In Martij die prima de aris Vestalibus ignem accendunt. Solin. cap. 3. Causam signat, de Aureo saecul. Fab. Pictor, dicens de Jano: Uxor illi fuit Vestæ, qua prima sacrorum regina, sempiternum ignem virginibus credidit. Ovid. 3. Fast. v. 141.

Vestæ quoque ut folio niteat velata recenti, Cedit ab Iliacis laurea cana focis.

Laurea flaminibus quæ toto persistit anno, tollitur, & frondes sunt in honore novæ. Siccine ornabatur Curia & Senatus. Ira (ait Solin. d.) ut Senatus & populus Comitia agerent, mutantes veteribus virides laureas: matrona servis suis canas ponerent, sicut Saturnalibus domini; ille, ut honore promptius obsequium provocarent; hi quasi gratiam repensarent perfecti laboris. Idem Macrobr. d. Stuk. 1. Antiq. Conv. cap. 32.

7 Hinc ipsi Kal. Matronalia, seu Saturnalia sceminarum. Matres non leve munus habent. Ovid. v. 222. Constant. & Mar-

cus hic. Plures causas signat Ovidius: maximam ad illarum honorem, quòd industria matronarum sopitum sit bellum propter raptum earum inter Romanos & Sabinos. Halicarnas. lib. 2. cap. 26. Hac de causa matrone hac die munera accipiebant à viris. Alex. Neapolit. lib. 3. cap. 24. ubi fuscè festum describit. Domit. Calderin. in Martial. lib. 9. Epigram. 53: & 10. Epigram. 24. Horat. 3. Carm. Od. 8. v. 1. Martijs celebs quid agam Kalendis. Usus munerum adultus inter Romanos. Sueton. in Vespasian. cap. 19. Dabat apophoreta sicut Saturnalibus viris, ita & per Kalendas Martij feminis. Plaut. in Milit. Act. 2. Scen. 2. v. 3. Martial. lib. 5. Epigram. 85. Tibull. 3. Eleg. 1. festivè quidem. Juvenal. satyr. 9. v. 53. Marti matronæ sacrificabant, faculas in manibus tenentes, & deridiculâ gestulatione libantes, quam meritò taxat Arnob. Advers. Gent. lib. 7. allusione ad Silviam, matrem Romuli & Remi, & etiam pompam extruebant, ut ait Servius ad illud Virgil. 8. Aneid. v. 665. Castæ ducebant sacra per Urbem matres in mollibus. Auson. Edyl. 26. v. 7.

Ritus, & pompa.

Auson.

Libro

Juno dicitur matrona.

Matrona qua sacra colant pro laude virorum. Martij primè quàm rediere dies. Dicitur pro Laude virorum, supposito foedere utriusque gentis; unde in Romul. Plutarch. insit: Festos quoque dies & sacrificia inter se communicaverunt: ita quidem ne quæ utriusque erant gentis tollerent; sed nova quadam adijcerent, ut Matronalia in honorem mulierum, ob bellum ab ipsis pace muratum. Ob hujusmodi nobile facinus matronarum, ab ipsis dicta Juno Matrona. Liv. lib. 2. sect. 160. & Alex. ab Alex. lib. 6. cap. 4. Lævinus Torrent. in Horat. loc. cit. asserit, in Laudem virorum, debere summi pro maritorum praecipibus, supplicantiū K. Martijs pro matrimonij conservatione; ob memoriam, raptarum Sabinarum intercessione, initi foederis. Vide Pancirol. 1. p. Titul. 64. Propert. lib. 4. Eleg. 3. v. 53. & Tibull. lib. 4. Eleg. 2. v. 1. & 21. Hoccine officium in obsequium matronarum varijs munusculis, extendebatur etiam ad Kalendas Aprilis.

8 Hinc cum jam Romæ essent Sabinæ, ob prolem Junoni Lucinæ in Exquilij (ubi nunc templum S. Laurentij in Lucina, ut ait Marlian. in Topograph. cap. 114.) aedem erexere. Ovid. v. 239.

Juno Lucina.

Illic à muribus Junoni templa Latinis Hæc sunt (si memini) publica facta die. Dicite; Tu lucem nobis Lucina dedisti: Dicite; Tu voto parturientis ades.

Ovid.

Idem Varro de Ling. Latin. lib. 4. Sic dicta Lucina, quia illuminat; & Juno, quia juvat,

Lucina.

ut